

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет аграрного менеджменту
«05» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА»**

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність D3 «Менеджмент»

Освітня програма «Адміністративний менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробники: Наталія КОВАЛЕНКО, к.е.н., доцент, доцент кафедри
адміністративного менеджменту та ЗЕД

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни „Планування та організація підприємства”

Дисципліна охоплює вивчення загальних економічних принципів, ключових показників і методів визначення найефективнішої організації та планування діяльності підприємства. Студенти набувають навичок у складанні характеристики підприємства, аналізі та порівнянні виробничих процесів, їх комбінуванні, а також у розрахунку основних виробничо-економічних показників. Вивчаються поняття фактичного та оптимізованого підприємства, планування його розвитку, оцінка рентабельності, стабільності й ліквідності. Також розглядаються підходи до планування господарської діяльності — як статичні, так і мультиперіодичні, складання кошторисів і програмне планування. Особлива увага приділяється елементам лінійного програмування, інвестиціям, фінансуванню, формам кредитування, управлінню ліквідністю та фінансовому плануванню, а також практичному застосуванню програмного забезпечення, зокрема MAX і ВЕР. Розглядаються приклади оптимізації — від розрахунку раціонів кормів до моделей виробництва та інвестування.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>D3 «Менеджмент»</i>	
Освітня програма	<i>Адміністративний менеджмент</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	<i>1</i>	<i>1</i>
Семестр	<i>2</i>	<i>2</i>
Лекційні заняття	<i>25 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>25 год.</i>	<i>10 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>.</i>	
Самостійна робота	<i>40 год.</i>	<i>72 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>5 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу — надати студентам глибокі знання про закономірності, умови й процеси економічної діяльності в аграрному секторі, а також сформувати

практичні навички щодо визначення оптимальної структури та організації підприємства. Курс є логічним продовженням вивчення економіки виробництва та бізнес-менеджменту.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижн і	усього о	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Планування підприємства. Бізнес-планування														
Тема 1. Планування підприємства: проведення планування та загальні економічні принципи	1-2	9	2	2	-	-	5		2	2				
Тема 2. Характеристика підприємства. Бізнес-планування	3-4	11	3	3	-	-	5		2	2				

Разом за модулем 1		20	5	5			10	20	4	4			12
Модуль 2. Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства. Найважливіші методи планування.													
Тема 3. Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства	5	13	4	4	-	-	5		2	3			
Тема 4. Огляд найважливіших методів планування	6	13	4	4	-	-	5		2	2			
Тема 5. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ	7-8	26	8	8	-	-	10		-	1			
Тема 6. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування ВЕР	9-10	18	4	4	-	-	10						
Разом за модулем 2		70	20	20			30	70	4	6			60
Усього годин		90	25	25			40	90	8	10			72

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планування підприємства: проведення планування та загальні економічні принципи	2
2	Характеристика підприємства. Бізнес-планування	3
3	Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства	4
4	Огляд найважливіших методів планування	4
5	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ	8
6	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування ВЕР	4

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оптимізація виробничо-економічних показників підприємства за допомогою програмного планування I і II. Бізнес-планування	2
2	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ. Виконання окремих завдань з виробничого планування за допомогою програмного пакету МАХ	3
3	Порівняння статичного та динамічного розрахунку ефективності інвестицій з використанням окремих фінансово-математичних факторів.	4
4	Мультиперіодична калькуляція рентабельності на прикладі інвестицій в техніку та споруди	4
5	Розрахунок системи показників для складання планів підприємства	8

6	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування ВЕР. Калькуляція показників рентабельності, стабільності та ліквідності підприємства за допомогою програмного пакету ВЕР	4
---	---	---

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планування підприємства: проведення планування та загальні економічні принципи. Характеристика підприємства	10
2	Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства. Огляд найважливіших методів планування (планування I і II, лінійне програмування). Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування ВЕР	30

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист індивідуальних робіт.

7. Методи навчання.

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Планування підприємства. Бізнес-планування.		

Практична робота 1. Оптимізація виробничо-економічних показників підприємства за допомогою програмного планування I і II. Бізнес-планування	ПРН 2, 3, 4, 5, 8, 13. Знати принципи оптимізації виробничо-економічних показників підприємства, структуру та зміст бізнес-плану, методи збору, обробки та аналізу даних для планування діяльності аграрних підприємств, а також функціональні можливості сучасних програмних засобів, зокрема пакету МАХ, для моделювання та прийняття управлінських рішень. Вміти користуватись програмним забезпеченням для створення бізнес-плану та виробничого плану, здійснювати необхідні розрахунки, аналізувати результати моделювання та застосовувати їх для обґрунтування управлінських рішень у діяльності сільськогосподарських підприємств.	5
Практична робота 2. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ. Виконання окремих завдань з виробничого планування за допомогою програмного пакету МАХ		5
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1.		80
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства. Найважливіші методи планування.		
Практична робота 3. Порівняння статичного та динамічного розрахунку ефективності інвестицій з використанням окремих фінансово-математичних факторів.	ПРН 2, 3, 4, 5, 8, 13. Опанувати підходи до аналізу виробництва та господарської діяльності сільськогосподарських підприємств, засвоїти методи планування, що застосовуються в аграрному секторі, а також навчитися практичному використанню програм для прийняття управлінських рішень і виробничого планування, зокрема програм МАХ та ВЕР. Розвинути вміння аналізувати діяльність підприємства, формувати обґрунтовані управлінські рішення, застосовувати сучасні інструменти планування та	2
Практична робота 4. Мультиперіодична калькуляція рентабельності на прикладі інвестицій в техніку та споруди		2
Практична робота 5. Розрахунок системи показників для складання планів підприємства		2
Практична робота 6. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування ВЕР. Калькуляція показників рентабельності, стабільності та ліквідності підприємства за допомогою програмного пакету ВЕР		4
Самостійна робота 2.		10

Модульна контрольна робота 2.	впроваджувати їх у практичну діяльність аграрного підприємства. Окрім того, набути знань щодо порівняння статичного та динамічного підходів до розрахунку ефективності інвестицій із використанням відповідних фінансово-математичних факторів, а також уміння застосовувати ці підходи для оцінки інвестиційних рішень у сільському господарстві.	80
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дефлайнів та перескладання:	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=458>);
- Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

3. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «МАХ»: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 42 с.
4. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «ВЕР»: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 27 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Македон В.В. Бізнес планування. Центр учбової літератури. 2020. 236 с.
2. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес план: технологія розробки. Центр учбової літератури. 2020. 384 с.
3. Михайло Галушак, Андрій Оксентюк, Ігор Гевко. Організація виробництва у прикладах та задачах. Кондор. 2018. 214 с.
4. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.rada.gov.ua
5. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua
6. The Food and Agriculture Organization (FAO) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.fao.org
7. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.bank.gov.ua
8. Tryhuba, A., Hutsol, T., Tryhuba, I., Pokotylska, N., Kovalenko, N., Tabor, S., Kwasniewski, D. Risk assessment of investments in projects of production of raw materials for bioethanol. Processes, 2021; 9(1):12. DOI: <https://doi.org/10.3390/pr9010012> (Scopus and WoS).
9. Kovalenko, N., Kovalenko, V., Hutsol, T., Ievstafiiieva, Y., Polishchuk, A. Economic Efficiency and Internal Competitive Advantages of Grain Production in The Central Region of Ukraine. Agricultural Engineering, 2021, 51-62. DOI: <https://doi.org/10.2478/agriceng-2021-0004> (Scopus).
10. Kovalenko, N., Hutsol, T., Labenko, O., Glowacki, S., Sorokin, D. Ecological and economical substantiation of production of hydrogen. Environment. technologies. resources. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, 1, 2021, 127-131. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2021vol1.6540> (Scopus).
11. Lutsiak, V.; Hutsol, T.; Kovalenko, N.; Kwaśniewski, D.; Kowalczyk, Z.; Belei, S.; Marusei, T. Enterprise Activity Modeling in Walnut Sector in Ukraine. Sustainability 2021, 13, 13027. DOI: <https://doi.org/10.3390/su132313027> (Scopus and WoS).
12. Tryhuba, A.; Mudryk, K.; Tryhuba, I.; Hutsol, T.; Glowacki, S.; Faichuk, O.; Kovalenko, N.; Shevtsova, A.; Ratajski, A.; Janaszek-Mankowska, M.; Tulej, W. Coordination of Configurations of Technologically Integrated “European Green Deal” Projects. Processes 2022, 10, 1768. DOI: <https://doi.org/10.3390/pr10091768> (Scopus and WoS).
13. Datsko, O., Kovalenko, N., Hotvianska, A., Sologub, I., Bondarenko, O., Hulenko, O., Dubovyk, I., Sakhoshko, M., Davydenko, G., Radchenko, M., Pidluzhnyi, E. Regenerative farming as a tool to combat climate change. Modern Phytomorphology 19: 117-122, 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.200121> (10.5281/zenodo.2025-19).
14. Faichuk, O.; Pashchenko, O.; Zharikova, O.; Kovalenko, N.; Faichuk, O. Economic efficiency of the GHG emissions from energy use in agriculture: comparative analysis of Ukraine and the EU member states. Environment. Technology. Resources. Rezekne, Latvia, Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference. 2024, Volume I, 149-153. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2024vol1.7986>.
15. Самборська О.Ю., Коваленко Н. О., Мирошниченко О.В., Чупріна М. О. Безпекове управління логістичними внутрішньовиробничими процесами на інноваційно орієнтованих

підприємствах в умовах діджиталізації. Ефективна економіка. 2023. №11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.78>

16. Федірець О.В., Лемещенко Н.М., Коваленко Н.О. Маркетингові стратегії управління розвитком агропродовольчої сфери в умовах соціальної економіки. Актуальні проблеми економіки. № 3 (273), березень, 2024, с.118-127. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-273-118-127>.

17. Коваленко Н. О. Дунін М. Є. Сучасні тренди менеджменту в контексті впровадження внутрішнього маркетингу у діяльність підприємств. Modern Economics. 2024. № 46(2024). С. 53-60. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V46\(2024\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V46(2024)-08).